

לכן החלטנו לא להביא כלל מזורי ומינוני. [א] כבר הרץ ר"ת (ספ"י, ס"ח סק"י ע"י): ש"ל הגורם לגט מעושה הוא גרוע מהבא על אשת איש, ואצ"ל דהמפרנסין מזה אין לך 'אומללים' יותר מהם: שמפסמים עצמם מ'הרסית בתי ישראל' ע"י חקירת 'אשת איש' וחרבות 'ממזרים', ו'שמיון נשמו ורוחני של ילדי ישראל', אוי להם מיום הדין ואוי להם מיום התוכחה.

IT'S FORBIDDEN TO FORCE A MAN TO GIVE A GET WHEN HIS WIFE CLAIMS SHE'S REPULSED BY HIM!

Final Halacha Agreed Upon by 231 Poskim, in 307 Halachik sources!

Summary of Halachos concerning: Mu'is Alay, Chiyuv Get, Harchokois, Shaming and Scare Tactics

1. When a woman demands a Get from her husband and she claims she is repulsed by him, she goes into the Halachik category of a 'rebellious' woman. In Hebrew this is called a 'Moredes of Mu'is Alay. **It's forbidden to 'Force' a Get or 'Obligate' the husband to give a Get** in that case. Instead, **she is obligated to make peace with her husband. He is allowed to withhold the Get from her all the days of her life** since she is making herself an Agunah. He is exempt from supporting her, too. **If they forced him to give a Get with one of the methods of force mentioned below (in #4 - #7) the Get is invalid and Biblically nullified. Subsequently, her children from the second husband are Mamzeirim. See 35 Halachik sources in footnote¹.**

2. When the woman shows proof to support her claim that her husband is bad or repulsive to her, nevertheless, it's still forbidden to force the man.

For example, poskim ruled (see 45 halachic sources below) that in the following cases it's forbidden to force:

She is physically ill because she is repulsed by him, he doesn't support her, he squanders her money, **he's a thief, he's an armed robber, he's a forger, he hits her often, he endangers her life, he's a madman, he's fatally sick, he's a gambler, he drinks at the Gentile alcoholic parties and throws up, he urinates in his bed, he's repulsive and stinks, he rebels against the Torah**, he's an apostate, he incites others to become heretics, he's a homosexual, he commits severe sins, he desecrates the Shabbos, he's a confirmed informer for the authorities, he has relations with her when she is a Niddah, he procures prostitutes, he's an adulterer, he has relations with married women, he left his wife and lives with other women, he violates other married women, he lives with a Gentile concubine and has children with her.

Another example is **where he left her for 12 years to a distant city and married another woman against Halacha**. This is true even though he was 'rebellious to her' and 'making her an Agunah' in the past, nevertheless, since he returned from his rebellious ways, and she refuses to go back to him since he left her an Agunah for such a long time, it is forbidden to even command him to give a get. This is because the forcing of a rebellious man isn't based on 'punishment'. It's only done to save her from being a real 'Agunah' that's chained forever.

Therefore, it's obvious that the same would apply to what we find today, that when a hired professional psychologist states in his voluminous fabricated report that the man suffers from one of the 'psychological defects', so that something that used to be described as: he's not organized, he's lazy, (Batlun) does nothing, lonely, stingy, resentful, angry, overpowering, ect., now the psychologist reframes it entirely with new descriptions and the professional himself writes that his description is only an estimation and he admits that his diagnosis is not factually proven, it's self understood that 'changing a title' for a trait does not have the power to place a "Chiyuv Get" on the man because of 'these bad character traits', since it is being done in opposition to the words of the Poskim and it's obvious that all these descriptions and personality types aren't any stronger than the list of men mentioned above. This is unquestionably a solid claim! **See 45 Halachik sources in footnote².**

¹ א. כ"כ: [א] ספה"י (לר"ת, ח"י ד'. ושו"ת כ"ד), [ב] רמב"ן (במיוחסות להרשב"א, כתובות ס"ג, ב'. ובחידושי שם), [ג] מהר"ם (ד"פ, תתס"ו, ותתקמ"ו), [ד] הגה"מ (אישות פי"ד, הי"ג), [ה] חכמי פרוניציה (ע"ה, ע"ו, ע"ח, ע"ט, פ', פ"א), [ו] רשב"א (ח"א תת"ס. מיוחסות קל"ח. ח"י תי"ד. חדשות מכת"י קע"ה), [ז] מרדכי (כתובות קפ"ו, ר"צ), [ח] רא"ש (כתובות פ"ה, ל"ה. ושו"ת כלל מ"ג, א', ו', ח'), [ט] הג"א (כתובות, שם), [י] ריב"ש (ר"ט), [יא] תשב"ץ (ח"ב, רנ"ו), [יב] בנימין זאב (פ"ח), [יג] כלבו (קמ"ו), [יד] טור (ע"ז, קנ"ד), [טו] רשב"ש (ע"ה, צ"ג, תי"ז), [טז] מהרי"ק (כ"ט. חדשות כ"ג), [יז] מהר"א הלוי (זק"א, י'), [יח] מבי"ט (ח"ב, מ"א), [יט] ב"י (ע"ז, ב'), [כ] רלב"ח (ל"ו), [כא] מהרי"ק (קל"א), [כב] דרכי נועם (נ"ח), [כג] רדב"ז (בר"י בירב (ס"א)), [כד] רש"ל (כ"ה, ומ"א), [כה] יבין ובוועז (ח"א קכ"ד. ח"ב כ', מ"ו), [כז] מהרי"ט (ח"א, פ"ו), [כח] מהרשד"ם (י"ז), [כט] פרישה (ע"ז, סקל"ז), [ל] ח"מ (שם, סק"ז), [לא] שבו"י (ח"ג, קי"ט), [לב] אורים גדולים (פ"ו), [לג] אבני שיש (ח"א, כ'), [לד] שמן רוקח (ח"ג, ב'), [לה] ח"ס (ח"א קט"ז. ח"ב ס"א), [לז] שם אריה (צ"ג), [לח] חזו"א (צ"ט, א'). [לח] ומהרי"ק (פ"ד, וקמ"ט). [לח] ומהרי"ק (פ"ד, וקמ"ט).

² ב. כ"כ: [א] מרדכי (כתובות רמז קפ"ו), [ב] הגה"מ (אישות פכ"ה, אות ד'), [ג] ריטב"א (כתובות כ"ג, ע"א. ושו"ת סי' קכ"ב), [ד] רא"ש (כלל מ"ג סי' ג'), [ה] ר"ן (סי' ס"ב), [ו] מהרי"ו (כ"ב, וקל"ה), [ז] מהרי"ק (ק"ב, וחדשות כ"ג וכו'), [ח] זק"א (סי' י', וקמ"ט), [ט] ב"י ושו"ע (סי' קנ"ד ס"ה. ושו"ת יבום וחליצה סי' ג'), [י] מבי"ט (ח"א סי' כ"ב. וח"ב סי' מ"ז), [יא] מהרי"ט (ישנות סי' רכ"ט. וחדשות סי' ל"ז, וצ"ט), [יב] רדב"ז (ח"ג סי' ת"ז. וח"ד סי' קנ"ז, ור"ס), [יג] מהרש"ל (סי' מ"א, וס"ט), [יד] רמ"א (שו"ת סי' ל"ו, וצ"ו), [טו] כנה"ג (סי' קנ"ד הגה"ט אות ל"ו), [טז] עבודת הגרשוני (סי' ל"ט), [יז] ש"ך (גבול"א סי' כ"ח, כ"ט, מ"ח, ע"ב), [יח] משאת משה (ח"א סי' י"ז), [יט] ר"י מפוזנא (סי' ק"ס ב'), [כ] בא"ש (סי' ס"א), [כא] אמונת שמואל (סי' ח'), [כב] ח"צ (סי' קל"ג), [כג] מקור ברוך (סי' י"ז), [כד] מהר"ם חגיז (עטרת צבי דף י"ח), [כה] כנסיה"א (שם), [כו] חיד"א (זרע אנשים סי' ל"ו), [כז] נודב"י (תניינא סי' ע"ו, צ', וצ"א), [כח] בית יהודה (סי' כ"ג), [כט] רעק"א (דו"ח ח"א דף צ"א), [ל] בית אפרים (חדשות סי' י"ג), [לא] חת"ס (ח"א סי' קט"ז. וח"ב סוס"י ס', ס"א, ס"ב, וס"ג), [לב] שמן רוקח (תליתאי סי' ב'), [לג] שער"ת (חדשות סי' ד' וה') [לד] ספר יהושע (סי' ס"ה), [לה] ראש משביר (ח"א סי' כ"ז), [לו] צ"צ (סי' רס"ב אות י"ב), [לז] ר"י מילער (סי' י"ד), [לח] משפט צדק (ח"א סי' נ"ט), [לט]

3. Even if he left her for a long time and those that tried to make peace were unsuccessful, and they declare assiduously that she will not return to him forever, [and even when she threatens that she will kill herself or that she will have forbidden relations with others], nevertheless, it's forbidden to pressure the man to give her a Get with one of the methods of force mentioned below (in #4 - #7), [however in a case where she has proof to her claim of his repulsiveness, we don't obligate her to live with him], but we leave them separated for an unlimited time, until she agrees to make peace with him or until he agrees to give her a Get from his own free will without any pressure at all. We will determine what is considered 'force' that invalidates the Get according to Halacha [besides for hitting him, imprisoning him, blocking him from leaving the country, and causing him a loss of money]. See 21 Halachik sources in footnote³.

4. Even 'Forcing with Words' alone invalidates the Get. Which means, that even to command him or to tell him privately one on one [meaning, not in front of others and not in written form] that he should divorce her (give the Get), or if he doesn't do it he's considered an 'Offender' (to the Chachamim), you already invalidated the Get according to all opinions [since according to Halacha he is exempt from divorcing as stated above (#1)], and even more so, if they write 'Chiyuv Get' or he's 'advised to divorce' [in that case it goes into the category of 'embarrassing' him as stated below (#6)]. See 27 Halachik sources in footnote⁴.

5. Even the 'Harchokois of Rabbeinu Tam' invalidates the Get. Meaning, that even 'withholding a small favor' invalidates the Get [even for someone that is 'obligated to divorce' according to Halacha, because the 'withholding' is just as harsh for people as excommunication. Additionally, because we don't have the reason nowadays that the man can go to another place that the people don't know about this issue]. Therefore, even more so in our case, where the man is 'exempt from divorcing' according to all opinions (#1), it definitely invalidates the Get according to everyone, even if the withholding wasn't done in an 'embarrassing way'. [This is even more so if it was done in an embarrassing way as mentioned below.] See over 34 Halachik sources in footnote⁵.

Sources: The **Igres Moshe** says that all of these Poskim (#2) that speak about difficult husbands, but they did not allow for Harchokois. The Rama is written regarding the law in Shulchan Aruch that speaks about someone that's 'obligated to divorce' according to Halacha. Similarly, the **Gr"a** writes like this, not like the Levush, as it is written in the **Mahara"a** and the **Tzemach Tzedek**. One that relies on the singular opinion that's contrary to all the other other opinions is a 'false Dayan'.

6. 'Shaming' the man absolutely invalidates the Get. Its unnecessary to state the obvious that its forbidden to pressure him with words that embarrass him publicly about the fact that he isn't giving a Get [including, 'Advising him in writing that he should divorce', or public 'letters', 'announcements' and 'smear campaigns' in any shape or form, and especially circulating his picture to the public], since 'shaming' is considered complete 'force' that invalidates the Get according to all opinions [even by a husband that is 'obligated to divorce' according to Halacha, and even more so in our case, when he's 'exempt from divorcing' (#1). Additionally, the opposite is true. We allow the man to marry another woman and withhold a Get from her until she pays him the monetary value of his

עבודת משא (סי' מ"א), [מ] פת"ש (סי' קנ"ד, סק"ה), [מא] שו"מ (תליתאי ח"ב סי' ק"ב) [מב] משיב דבר (ח"ד סי' ו'), [מג] ריב"א (סי' כ"ט), [מד] שם אריה (סי' ס"ו), [מה] עין יצחק (י"ד ח"א סי' י"ז, אות ח').

³ ג. כ"כ: [א] מהר"ם מר"ב (ד"פ, תתקמ"ו), [ב] מרדכי (כתובות, רמז קפ"ו), [ג] רא"ש (כתובות פ"ה, סי' ל"ה), [ד] טור (ע"ז), [ה] ריב"ש (ר"ט, ושו"ס), [ו] רשב"ש (צ"ג), [ז] רדב"ז (ח"א, קפ"ז), [ח] ב"י (שו"ת דיני כתובות, א' ודין משאל"ס, ד'), [ט] שו"ע (סי' קנ"ד, ס"ד), [י] רמ"א (שם). וסי' ע"ז ס"ג. ושו"ת סי' ל"ו, וצ"ו), [יא] מהרש"ל (סי' כ"ה, מ"א, ס"ט), [יב] מהרשד"ם (סי' קל"ה), [יג] רדב"ז (ח"ד, סי' ר"ס), [יד] שב"י (ח"ג, קי"ט), [טו] דבר שמואל (ש"נ), [טז] נודב"י (תניינא, סי' צ'), [יז] ראש משביר (ח"א סי' כ"ז), [יח] פת"ש (סי' קנ"ד, סק"ה), [יט] שם אריה (ס"ו), [כ] רמ"ש (ח"א, סי' כ"ז), [כא] תשוה"נ (ח"א, תשפ"ט), עי"ש.

⁴ ד. כ"כ: [א] ספר הישר (שו"ת ע"ז), [ב] מרדכי (גיטין, תס"ז), [ג] זכרון יהודה (ע"ג), [ד] מבי"ט (ח"א, קפ"ז, וקפ"ט), [ה] רדב"ז (ח"א, רנ"ח. וח"ד, פ"ט), [ו] מהריב"ל (ח"ב, ו' וח"ג, צ"ב), [ז] תורת אמת (סי' כ"ד), [ח] מהר"י הלוי (סי' קכ"ג), [ט] ב"ש (סי' י"א, סק"ד), [י] נודב"י (תניינא, סי' צ'), [יא] חמד"ש (ה'), [יב] חת"ס (ח"א, י"ט), [יג] משכנ"י (סי' ל"ט, אות י"ד), [יד] זכרון יעקב (כ"ג), [טו] ד"ח (ח"ב, פ"ה), [טז] עיו"ט (קס"ח), [יז] בר ליוואי (מ"ד), [יח] דבר משה (תניינא, ק"ד), [יט] אורין תליתאי (מ"ד), [כ] פת"ש (סי' קנ"ד, סק"ה), [כא] הרי בשמים (תניינא, נ"ה), [כב] אבנ"ז (י', אות ו'), [כג] דברי טעם (קכ"ו, וקכ"ח), [כד] חזו"א (גיטין צ"ט, אות ב'), [כה] קובת"ש (ח"א, קע"ד), [כו] יב"א (ח"ב, י'), [כז] תשוה"נ (ח"ב, תכ"ח).

⁵ ה. כ"כ: [א] מהרי"ק (ק"ב, וקל"ה), [ב] בני"ז (ע"ט), [ג] ב"י (קל"ד. ושו"ת דיני יבום ג'), [ד] מהריב"ל (ח"ב, י"ח, וע"ט. וח"ג, ק"ב), [ה] ד"מ (קנ"ד, אות כ"א), [ו] רשד"ם (י"ד, ק"ו, וקל"ב. אה"ע, ע"א. וחומ"ם, שצ"ט), [ז] מהר"ם גאויזון (ח"ב, מ"ב), [ח] תורת אמת (כ"ח), [ט] מהר"א אזולאי (על הלבוש קנ"ד, סכ"א), [י] סד"ר זוטא (י"ג), [יא] כנה"ג (קנ"ד, הגב"י אות ל"ז), [יב] מהר"ש (ח"ד, מ"ט), [יג] לב שמח (אליגרי, י"ד ב'), [יד] מגיד מראשית (ה'), [טו] ש"ך (גבול"א, ע"ב), [טז] ב"ש (קס"ה, סק"א), [יז] שב יעקב (מ"א), [יח] פנמ"א (ח"ב, קמ"ח), [יט] אורים גדולים (ע"ו, וע"ט), [כ] בית דינו ש"ש (א'), [כא] באמ"ח (מוצרי, כ"ו), [כב] הגר"א (קנ"ד סקס"ז), [כג] נחלת שמעון (ל"ב), [כד] צ"צ (רס"ב, אות ד', ו"ב), [כה] זכרנו לחיים (ח"ב, מע' ח' סק"ג), [כו] צל הכסף (ח"א, י"ג), [כז] אורין תליתאי (מ"ד), [כח] אבנ"ז (ל"ה, אות ח'), [כט] פת"ש (קנ"ד, סק"ל), [ל] לבו"מ (נ"ח, אות ב'), [לא] שו"נ (נ"ד. וח"ב, נ"ה), [לב] חזו"א (ק"ח, אות י"ב), [לג] והשיב משה (דרה"ם, ט"ו), [לד] אג"מ (ח"א, קל"ז), [לו] פוסקים הנ"ל (אות ב') דמיירו מבעלים קשים לא התיירו ה'הרחקות', דהרמ"א (קנ"ד סכ"א) קאי על השו"ע (שם) דמיירי מה'מחוייב לגרש' מדינא וכו"ל (ציון ה'), וכו"ל הגר"א (שם, סקס"ז, וס"ט), ודלא כלבוש (קל"ד, י') וכמש"כ מהר"א וצ"צ הנ"ל (מקורות ט', כ"ד), והסומך על יחיד נגד כולם הוא 'דיין שקר' כנ"ל (סוף אות א').

shame.] This is the reason why our sages never even gave out a proclamation 'Advising him to divorce' in written form, since this 'invalidates' the Get Me'ikkur Haddin.

Sources: [1] The Gemara says in many places (Sota 8b, Sanhedrin 45a, Baba Metzia 58b) that the pain of 'shame' is like 'death' and at the very least, no less than 'hitting' someone. [2] The Rashba (Chelek 7, Ch 414) and [3] the Bais Yosef (End of Ch 154) explain it in a similar way. [4] The Radvaz says (Chelek 4, Ch 118) that even when the man is 'obligated to divorce' according to everyone, nevertheless, since it's forbidden to 'force' him, you cannot shame him as well. [5] Maharam Gavizon (Ch 42). [6] Gam Shaul (Chelek 1, Ch 5) [7] The Chazon Ish says (Gittin Ch 108:12) that Harchokois don't allow one to shame the man as state above (#5). The opposite is true. [8] The Maharik (Shoresh 29), when discussing Harchokois, rules that if you shamed him, the man is allowed to marry another woman and to withhold a Get from her until she pays him the monetary value of his shame. So we see that it's not permitted to shame him. (Hebrew version in footnote⁶.)

7. 'Scaring' the man that you will force him with any of the abovementioned pressures (#4 - #7), even if you only scared him verbally, [and even more so in written form], if they have the ability to carry out the threat, and especially when it's known that they already did so to others, [and even more so when they gain from doing this monetarily, and even more so when they believe that this is permitted or a 'Mitzvah'], behold, any Get given from this scare tactic, is invalid and nullified on a Biblical level according to everyone even if they didn't actually carry out their threat.

The Ranach says that even the Maharik agrees by a Get that scaring the man is considered forcing him. The Maharik says that when they have financial gain from scaring him, like in our case, then even the Maharik will agree that it's an invalid Get. The Lechem Rav says that when they Paskin for themselves to be able to threaten, it's definitely considered force. **Please see additional sources in the footnote below⁷. There's 39 Halachik sources in total.**

8. Even if the man signed with them a Shtar Boirirus (arbitration agreement) and made a Kinyan to give them jurisdiction and listen to them, even so, it doesn't help to remove the invalidation of a 'forced Get' from all of the pressure mentioned above (#4 - #7). The opposite is true. It makes it worse and the Get is invalid according to all opinions.

Sources: The obligation to listen to them when he signed an arbitration agreement, does not have any validity, even if he signs it 'with his will' and with a 'Kinyan', since it's merely a 'Kinyan Dvarim' that's not binding. However, the Rama says that they need to nullify the 'Kinyan' [and arbitration agreement] before the Get is given, even if he didn't say that he 'regrets' his obligation to give it. Similarly, the Mabit writes that if the husband thinks that he's required to listen to them, there is a fear that this Get is 'forced'. The same would apply when the general public thinks that he's required to listen to them and there's a fear that the husband is afraid that they will harass him for it, and even more so, a fortiori, nowadays where the Shtar Boirirus 'obligates him to listen' from the power of legal arbitration, and the women produce this document to the civil courts, there's a fear of a 'forced' Get via the Gentiles. For this reason, the Oirayon Tlissai writes that one cannot sign a Shtar Boirirus on the 'claim for a Get'. Those that have the custom of signing, were careful not to mention the Get in writing at all. This was the custom up until about 20 years ago. However, from that time that they started to change and they mention 'divorce' in the document, it's obvious that they aren't fulfilling that which the Rama states that one needs to nullify the power of the Kinyan before the Get, it's forbidden to sign on a Shtar Boirirus on a 'demand for a Get' unless you use the text shown in Pinkas Bais Din (registered under #1010). [And the words of the Igres Moshe were forged after he passed away as we have proven in Pinkas Bais Din (#1023) and the Emek Hatshuvah didn't see that the Poskim write contrary to his words as he writes that he is writing his statements based on logic and without checking into the Poskim, and he warns that one shouldn't rely on him.] All of this applies even when he was obligated based on his own will and he didn't say that he 'regrets' it, but if he says he does regret it and that they pressured him to give the Get from the power of his own signature, and for sure, a fortiori, when the actual signature was 'forced' through 'threats' with a 'Siruv'

⁶ ו. עי' [א] גמ' (סוטה ח', ב'. סנהד' מ"ה, א'. ב"מ נ"ח, ב'): דצער 'בזיון' הוי כ'מיתנה' ועכ"פ לא פחות מ'מכות', וכו"פ: [ב] רשב"א (ח"ז, סי' תי"ד), [ג] ב"י (סו"ס קנ"ד), [ד] רדב"ז (ח"ד, סי' קי"ח): אף במי שחייב לגרש' לכו"ע, דמ"מ כיון דאסור' לכו"פ' אסור' לבזותו, [ה] מהר"ם גאוויזון (סי' מ"ב), [ו] גם שאול (ח"א, סי' ה'), [ז] חזו"א (גיטין סי' ק"ח, אות י"ב), [דה"הרחקות' אינם 'בזיון' וכו"ל (אות ה')]. אדרבה הלא [ח] המהרי"ק (שורש כ"ט) שהביא ה'הרחקות', ועכ"ז פסק: דאם ביישתו, יכול לישא אחרת עליה, ולעכב ממנה גט עד שתשלם דמי בושתו, הרי דאין שום היתר לבזותו.

⁷ ז. כ"כ: [א] רמב"ם (מכירה י', ד'), [ב] ראב"ד (תמים דעים, רל"ד), [ג] רמ"ה (רנ"ה), [ד] מאירי (גיטין פ"ח, ב'), [ה] ריטב"א (גיטין, שם), [ו] רוקח הגדול (ס' המקח, שער ל"א), [ז] רשב"א (ח"ב, רע"ו), [ח] ריב"ש (חדשות, ל"ב), [ט] תשב"ץ (ח"א, א') [י] ב"י (קל"ד), [יא] מבי"ט (ח"ג, מ"א), [יב] רב"א (ט"ז), [יג] רדב"ז (סי' ב' אלפים צ"ה), [יד] מהריק"ש (אהלי יעקב, סי' קל"א), [טו] ראנ"ח (מ"ב, וס"ג): [דגם מהרי"ק (קפ"ה) מודה בגט ד'הפחדה' הוי אונס, ודלא כב"א (תניינא ח"א, ע' – ע"ב) ועי"צ (ח"ב, סי' ל"ד) שלא ראו דבריו], [טז] מהרי"ט (ח"מ ד', ונ"ב): [דכשיש להם הרווחות ממון מזה וכבנ"ד, אז גם מהרי"ק (הנ"ל) מודה דפסול], [יז] מהר"א ששון (סי' י"ח), [יח] מהר"ך (ח"א, ס"ז, צ"ג, וקכ"ג. וכו"ב, קכ"ט ד"ה ואומר, [יט] כנה"ג (קל"ד, הגב"י אות ס"ד. וחז"מ ר"ה, הגב"י אותיות: ל"ב, ל"ג), [כ] מכמ"א (שער ז', סי' ח'), [כא] מהר"ש (ח"א, ע"ח, ע"ט. וכו"ב, א'. ושם, קונ' מודעא ואונס. וח"ג, ל"ד, ומ"א), [כב] דרכי נועם (ל"ה), [כג] לחם רב (י"ט) [דהיכא דמורה היתר לעצמו ודאי הוי אונס, [כד] בני חיי, [כה] ומקור ברוך, שהובאו [כז] בבאה"ט (חז"מ ר"ה, סק"ג)], [כז] בני שמואל (ו'), [כח] פמ"א (ח"א, י"ח), [כט] יד ימין (כ"ד), [ל] זרעו של אברהם (מע' ג', אות ג'), [לא] משכנ"י (ל"ט), [לב] נחלת שמעון (זרחי ל"ב, אות ב'), [לג] תורת חסד (י"ט), [לד] אבנ"ר (קע"ח, אות ב'), [לה] משפט שלום (ר"ה, ס"ז), [לו] יריעות שלמה (כ"א), [לז] שם אריה (צ"ג, וצ"ד), [לח] זק"א (תניינא, קכ"א), [לט] קדושת ב"י (ל"ה), [נראה דברי רבינו בחיי דלקמן (סוף אות ח')] עיי"ש.

[and with the Heter Erko'ois], it's obvious that it's an absolute 'forced Get'. The Tzemach Tzedek says that it's obvious that in these cases it doesn't help to nullify the Shtar Boirirus before giving the Get. See 17 Halachik sources in footnote⁸.

9. After they did any of these pressure tactics mentioned above (#4 - #7), you cannot Kasher the Get that was given afterwards, only when the pressure was retracted by those that did it. [If it was done in writing, the retraction needs to be in writing. If it was done verbally, it needs to be retracted verbally.] There needs to be an explicit assurance from them that they won't do it anymore even if he will never give her a Get. Additionally, 12 months need to pass without any pressure on him in order that he will be convinced that they won't force him anymore. See 22 Halachik sources in footnote⁹.

The sum total of all that was compiled above (from 231 Poskim, in 307 Halachik sources) states that even a husband that's 'repulsive' and has 'destructive character traits' and is a 'big sinner', that his wife already left him for many years, and she claims that she won't go back to him forever, [and even though she's threatening that she'll kill herself or she'll have forbidden relations], nevertheless, [1] He isn't obligated to give her a Get, forever. [2] It's forbidden to command him even privately to give a Get. [3] It's forbidden to withhold any favor from him. [4] Even more so, it's forbidden to embarrass him at all [including: 'Advising him in writing to divorce'] since it invalidates the Get according to all opinions [even for someone that's obligated to divorce according to Halacha. The man on the other hand, is permitted to marry another woman and withhold a Get until she pays him the monetary value of his shame.] [5] Even just 'scaring' him verbally that you will do any of these forceful actions to him, invalidates the Get according to all opinions. [6] All of these forceful actions invalidate the Get even if he signed an arbitration agreement to listen to them. [7] However, his wife isn't required to live with him [unless she doesn't have proof to support her claim of Mu'is Alay]. [8] Therefore, the Poskim write: The only advice is to leave the husband and wife separated until she agrees to make peace with him, or until he agrees to divorce her without any external pressure at all. [9] All of these Dinim are agreed upon unanimously as final Halacha according to all opinions without any dissenting opinions arguing at all, since this is what The Holy One, Blessed Be His Name, Decreed in His Infinite Will and Wisdom, that the validity of the Get is dependant on the 'will of the husband', and anyone that looks to challenge this [it's as if he isn't righteous, G-d Forbid], and he transgresses the negative commandment of 'Don't go astray after your heart' like the Chinuch writes (Mitzvah 387).

[We only quoted the Poskim up until the Chazon Ish, although there are many sources even from the Poskim of our current times that agree with all of the above. However, since there are those that followed after the vanity of the 'Rabbanut' that are completely refuted and unfounded, and since it's clear that they don't have the power to change permanent Halachos from the Great Poskim mentioned above, that from the words of their mouths we live and from their Torah waters we drank for a thousand years, therefore, we decided not to include sources from the current times.] [10] **Rabbeinu Tam already ruled** (Sefer Hayashar, Shalos V'tchuvos end of Ch. 77) **that whoever causes a forced Get, he's worse than a man that has forbidden relations with another married woman. It's obvious that someone that does so because he's making a living off of forcing Gittin, that there's no greater 'wretched' person than him, since they are stuffing their pockets from the 'destruction of the houses of Klal Yisroel' by permitting 'Eishes Ish' and increasing more Mamzeirim, and depleting the physicality and spirituality from hundreds of Jewish children. Woe is to them on the Day of Judgement and woe is to them on the Day of Rebuke.**

⁸ ח. ד'התחייבות ציות' בשט"ב אין לה תוקף אף אם חתם מ'רצונו' וב'קנין' מדהוי 'קנין דברים' וכמש"כ [א] רמב"ם (מכירה פ"ה, ה"ד. ופכ"ב, ה"ג), [ב] תה"ד (פסו"כ קע"ג), [ג] סמ"ע (קצ"ה, סקט"ז), [ד] ב"ש (קל"ד, סק"ז), [ה] באה"ט (שם, סק"ד), [ו] הגר"א (שם, סקי"ב), [ז] אמרי אש (ס', וס"א), [ח] ולבו"מ (תנינא, ע'). אלא דע"ז כתב [ט] רמ"א (שם, ס"ד): דצריכין לבטל ה'קנין' [ושט"ב] טרם הגט אף כשלא אמר ש'נחתר' מהתחייבותו והטעם כתבו [י] גט מקושר (אות ל"ט, סק"ב), [יא] אגודת אזוב (י"ט, אות ל"ג) [יב] ועונג יו"ט (קס"ח) [וכע"ז כתב [יג] מבי"ט (ח"ג, מ"א)]: דאם הבעל סובר שמוכרח לציית להם, יש חשש ד'מעושה'. [וה"ה כשבנ"א סוברים שחייב לציית, ויש חשש שהבעל ירא שירדפוהו ע"ז, וק"ו כהיום דהשט"ב 'מחייב ציות' ע"פ חוק 'ארביטרישן', והנשים מראים זאת בעש"ג, יש חשש 'מעושה ע"י עכו"ם']. ומהי"ט כתב [יד] באוריין תליתאי (ס' קי"ג): דאין חותמין שט"ב על 'תביעת גט', [ואותן שנהגו להחתים, נזהרו שלא להזכיר 'בכתב' ענין הג'ט' כלל, וכן היה המנהג עד לפני בערך 20 שנה]. אבל מאז שהתחילו 'לשנות' להזכיר ה'גירושין', ואצ"ל שאין מקיימים מש"כ רמ"א: לבטל כח ה'קנין' טרם הגט, אסור לחתום שט"ב על 'תביעת גט' זולת בנוסח המוצג בפקנס ב"ד (רישום 1010). (ודברי אגר"מ (ח"ד, ק"ז) נשתנו בזיוף לאחר פטירתו כדהוכחנו בפקנס ב"ד (רישום 1023, ועמק התשובה (ח"ג, ק"י) לא ראה שהפוסקים כתבו היפך דבריו וכמ"ש שכותב מ'סברא' ומבלי בדיקה בפוסקים, ומזהיר שלא יסמכו עליו]. וכ"ז אף כשנתייב מ'רצונו' ולא אמר ש'נחתר', אבל כשאין כן ולחצו עליו לגרש מכח חתימתו, וכש"כ וק"ו כשעצם חתימתו הי' ב'אונס' ע"י 'איום' ב'סירוב' [והיתר ערכאות], פשיטא דהוי 'גט מעושה' גמור כמש"כ [טו] ב"י (דיני גיטין ג'), ואבקת רחל קע"ד), [טז] אגודת אזוב (י"ט, אות ל"ג), [יז] צ"צ (רס"ב, ד'), [ופשוט דבכה"ג לא מהני ביטול השט"ב אצל הגט טרם נתינתו וכדלקמן (אות ט')].

⁹ ט. כ"כ: [א] יד רמה (ב"ב פ"ג סי' קפ"ה), [ב] עיטור (ח"א מודעא), [ג] ריטב"א (קידושין נ' ע"א), [ד] מהרי"ק (ס"ג), [ה] ב"י (קל"ד), [ו] מהריב"ל (ח"ב ע"ז), [ז] מהריט"ץ (ישנות, מ'), [ח] ראנ"ח (ס"ג), [ט] רב"א (ט"ז), [י] רדב"ז (ח"ו סי' ב' אלפים צ"ה), [יא] מבי"ט (ח"ג, מ"א), [יב] מהריק"ש (דרכי נועם, נ"ח), [יג] מהרלב"ח (שם), [יד] רא"ם (צ"ג), [טו] מכמ"א (שער ז' סי' כ"א), [טז] מעשה חייא (כ"ד), [יז] משכנ"י (מ'), [יח] שיבת ציון (צ"ו), [יט] פת"ש (סי' קל"ד סק"ד ו"ד. וסי' קס"ה סק"י), [כ] חכמ"ש (השמטה לסי' קנ"ד סכ"א), [כא] באר יצחק (סי' י' ענף א'), [כב] ערוך השלחן (סי' קל"ד, סכ"ג), עי"ש.

**בעקבות ריבוי גיטין פסולים מדאורייתא
הגורמים איסור אשת איש וריבוי ממזרים, הח"ל
הגנו לפרסם פסק בית דין המבהיר את ההלכה**

בענין גט מעושה

**הלכה פסוקה היא שגט הניתן על-ידי כפיה
שלא כדין תורה - פסול מהתורה.**

**על-כן, אשה הפונה בתביעה שלא כדין נגד בעלה,
כתביעת כספים, מזונות, חלוקת רכוש וכדומה,
ובתמורה לביטול התביעה, הבעל מסכים לתת לה
גט, הרי זה בכלל חשש גט מעושה שלא כדין, וע"פ רוב
הגט פסול בהחלט, (כמבואר בפ"ת אבה"ע, סימן קלד, ס"ק יא מהרשב"ץ ותו"ג).**

**וכן כפיית גיטין על ידי אונס הגוף או איומי
מאסר או עשיית בזיונות שלא ע"פ דין תורה -
פוסלים את הגט, (כמפורש בשו"ת הרשב"א ח"ב סי' רע"ו, וח"ז סי' תיד, ועוד ראשונים).**

**אשה המקבלת גט ע"י אונסים או איומים הנ"ל
ודומיהם, אסורה להינשא, וצריכה גט אחר.
וע"ז באעה"ח כ"ז חשון תשע"ג**

נאם שריאל רוזנברג
נאם נחום מנשה גוטנאג
נאם יחזקאל פלס

מכתב מהגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א, שכותב בשם חמיו הגאון ר' יוסף שלום אלישיב שליט"א, שאם כופין הבעל לגרש ע"י "צו עיכוב יציאה מן הארץ" בעוד שהוא מוכן ליתן גט ע"פ תנאים מסויימים, הגט בטל ובניה מן השני הם ממזרים

[illegible]

בס"ד

יום ה' י"ג אייר תשס"ט

בהיות ור'..... שיחיה השליש גם בידי חברי בית הדין של הגר"נ קרליין שליט"א,
לפי ההסכם שהסכימו חברי בית הדין שליט"א.

ולכן לדעת מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, כל כפייה נגד רצונו שלא בהסכם הנ"ל, זהו בגדר גט מעושה, והבנים ממורים רח"ל.

וגם הדירה שלקחו ממנו והעבירו לאשה, הר"ז גזל, והמעצרים שעושים לו הר"ז שלא כדין, וחזקה על שארית ישראל לא יעשו עולה.

ובאנו על החתום להציל עשוק מיד עושקו. חיים קניבסקי

הנני בזה במענה על ה'מקורות' ו'מראי מקומות' של הטוען מצד האשה 'הרב' שמואל פריד.

כל דבריו מיוסדים על משענת קנה רצון של דברי הבל מה'רבנות', העושין חוכא ואטלולא מכל גדרי 'כללי הוראה', ומתאחזין תמיד על 'שיטות יחידאות' הנידחים מהלכה, מה שכבר חרץ ע"ז רבינו הרמ"א (ח"מ סי' כ"ה ס"ב) בשם הרא"ש, דהפוסק 'כמי שירצה' [כגון שבוחר לפסוק כ'יחידאה', או נגד שאר 'כללי הוראה'] הוא 'דיין שקר', ומהרי"ק (סי' פ"ד, וקמ"ט) כתב דהוי 'פורץ גדר' ו'שוטה רשע וגס רוח'. [וזהו מלבד מה שבועט בזה ב'רבו דלשעבר' להחליפו ב'רבנות' החדשים: אנשי ה'רבנות', דהרי כתב בדברי יואל (סוס"י קי"ח, וקל"א), שח"ו לסמוך בהלכה על מי שיש לו קצת נטיה למלכות המינות, שזה מסמא את העינים שלא להכיר האמת בשום ענין], ונבא על דברי חלומותיו ונחזי אנן.

(א). מה שהביא דברי הרשב"א (מיוחסות, סי' קל"ח) כאילו דמשם ראיא ד'כופין לגרש', הוא ראיא לסתור, [א] דהרי בפירוש פסק שם דאין כופין על מאיס עלי ודלא כהרמב"ם, ומש"כ דלא בעינן שתהיה לה 'אמתלא מבוררת' על המאיסות. [ב] זה כתב רק לפי דעת הרמב"ם דס"ל דכופין במ"ע. [ג] ואפילו לדעת הרמב"ם ס"ל להרבה פוסקים, דאכן בעינן אמתלא מבוררת, דכ"כ רי"ד (סי' כ"ב), מאירי (כתובות ס"ג ע"ב, ד"ה וגדולי), ומהרי"ט (ח"ב, סי' מ'). [ד] וכש"כ לדין דאין כופין במ"ע, ס"ל לרוב מנין ובנין של הפוסקים דכשאינן לה אמתלא מבוררת וכמו בנ"ד, אז מחייבין את האשה לשלום, וכמש"כ מהר"ם מר"ב (ד"פ, סי' אלף כ"א), ר"ן (סי' פ'), בנימין זאב (סי' קט"ז), רשב"ש (סי' תקי"ב), מהרש"ל (סי' כ"ה), מנחת יחיאל (ח"ב, סי' פ"ג, אות ד'), ישמח לבב (סוס"י כ"ד), צ"א (חט"ו, סי' מ"ו אות ב').

(ב). מה שטען שיש לכופ' הבעל על מתן גט ע"פ דברי החיים ושלום (ח"ב, סי' קי"ב): דלאחר י"ח חודש כופין לגרש, הוא עשיית ליצנות מכל התורה כולה. [א] דפשוט דאין בכוחינו להתאחז על 'דיעה יחידאה' של אחרון, כשכותב מ'סברא' בעלמא להיפך הגמור מכל הראשונים שכתבו להדיא: ש'מותר לעגנה כל ימי חייה' [ראה 'קיצור דיני מאיס עלי' (אות א')]. [ב] ובפרט כשכותב כן מבלי להזכיר דבריהם כלל, ומבלי לדחות דבריהם בראיות, דהרי קימ"ל דאין הלכה כבתרא רק כשמביא דברי הקמאים וסותר דבריהם בראיות. [ג] והיינו טעמא דמאז שנדפסו הדברים בשנת תרל"ב, לא הביא שום פוסק דבריו הללו להלכה, ואף לא פוסקים הספרדיים שמביאים הרבה מדבריו בספר זה, עד שבאו פוקרי ה'רבנות' וקפצו עליה כאילו שמצאוה בכת"י ישן בעליית גג תחת גל של אבק.. [ד] כבר כתב מרן מסאטמאר זצ"ל בדברי יואל (סי' מ"ד) דאין לסמוך על דברים תמוהים הנמצאים בספר מה שהמחבר עצמו לא הדפיס בחייו, והביא שכ"כ הנודב"י (אה"ע תניינא, סי' ל"ה), וכו"כ גם בתורת חסד (לובלין, בהקדמה), ונמצא שבועט ברבו בכפליים, חדא במה שהקדיח תבשילו לסמוך על ה'רבנות' וכנ"ל, ועוד במה שסומך על דברי החו"ש התמוהים למרות שלא הדפיסם בעצמו. [ה] הגר"ח פאלאגי עצמו כתב בספרו צוואה מחיים (דף ד', אות י'): שאם הקיל באיזה דין, ונמצאו ראיות דלא כוותיה, ח"ו שיתעקשו להעמיד דבריו, כי בעולם העליון ליכא 'דידן נצח', וח"ו שעל חשבוננו יקילו באיסור כשיש ראיות שאינו צודק להלכה.

(ג) מה שהביא דברי הלבוש (סי' קנ"ד, ס"י): דיש לעשות 'הרחקות דר"ת' על בעלה של מורדת דמאיס עלי, הלקוח מה'רבנות', הוא עוה"פ ליצנות מופלג: [א] דהרי אף הפוסקים שהתירו ה'הרחקות', הוא דוקא במקום שיש 'חיוב גט' מן הדין, וכמו הרמ"א (סי' קנ"ד סכ"א) דקאי על דברי המחבר (שם) דמיירי מן ה'מחוייבין להוציא' מן הדין, משא"כ ב'מאיס עלי' דקימ"ל לכו"ע דאינו חייב לגרשה לעולם [ראה 'קיצור דיני מאיס עלי' (אות א')], בכה"ג לא התיר שום פוסק ה'הרחקות'. [ב] הלבוש הו"ל 'יחידאה' ממש להתיר 'הרחקות' אף ב'מאיס עלי', ולהדיא כתב הצ"צ (סי' רס"ב, אותיות: ד', י"ב): דלא קימ"ל כהלבוש בזה. [ג] אף הלבוש עצמו לא התיר ה'הרחקות' רק מן הטעם: שיכול לילך למק"א שאין יודעין מזה וכמש"כ מהרי"ק שמציין (שם) לדבריו, [וכ"כ הגר"א (שם, סקס"ז)], וזה ל"ש כהיום שהכל מתפרסם בכל העולם כהרף עין. [ד] בגדר 'הרחקות' לא נכלל מעולם רק 'מניעת טוב', ולא 'בזיונות' שפוסל לכו"ע לא פחות מ'הכאה בשוטיין' [ראה 'קיצור דיני מאיס עלי' (אות ו')]. [ה] אף 'מהיתר הרחקות' שבאופן 'מניעת טובה' כבר חזרו מזה יותר מד' מאות שנים, מן הטעם: דנעשו חמור לבנ"א כ'נידוי' דפוסל לכו"ע, וכמש"כ פת"ש (שם, סק"ל) ממהריב"ל, [ראה 'דיני מאיס עלי' (אות ה')], וד"ב לסתום פיו של 'ידען' זה ב'גילוי פנים בתורה שלא כהלכה' ובניגוד כל 'כללי הוראה' והכרעה'.

(ד) ואצ"ל, דממילא נפרך לפי"ז גם ה'יחידוש לפורים' שלו: דבה'הרחקות' [מה שעדיין לא פסקו עליו הבי"ד...], נכלל גם: ד'אין נזקקין' לטענתו לזכות פיגושים עם בתו, (כפתור ופרח גג על גג..), [א] דמלבד מה דה'הרחקות' אסורים בתכלית דפוסלים הגט לכו"ע וכנ"ל (אות ג'). [ב] הרי אדרבה הדבר ברור להלכה, דאם יגרש מכח הלחץ שיכול לראות את בתו, הו"ל הגט פסול מדין 'מעושה' גמור, דומיא דהמגרש בכדי שיחזרו לו את ממונו מה שעכבו ממנו, [דהרי 'אין לך

חפץ מבורר יותר שהוא 'שלו' מ'לדיו', לשונו הזהב של שמואל פריד דגן במקרה אחר כשקיבל ממון מצד הבעל...], והדבר ברור דלחייב את הבעל במזונות [או שאר הוצאות] עבור בתו, על הזמן שגזולה ממנו, הוא 'גזל' גמור כשלעצמו.

ה) מה שתבע 'מזונות' להאשה מדין 'מעוכבת להנשא', הוא עוה"פ דברי שטות ובורות מה שלקח מדברי הבל של רבותיו החדשים ה'רבנות'. [א] דזהו בניגוד הגמור לדין מפורש ברמ"א (סי' ע', ס"ב) דכשאינה עמו אינו חייב במזונותיה, [אף כשאינה מורדת מתשמיש, עי' ח"מ (שם, סקמ"ג), וכש"כ במורדת] וכמש"כ הב"ש (סוס"י ע"ז, דיני מורדת בקצרה), וכ"ה הסכמת כל הפוסקים]. [ב] המקור שהבעל חייב במזונות של 'מעוכבת', הוא מדברי מהרי"ט (ח"א, סי' קי"ג), והלא שם מיירי מבעל נכפה ש'חייב לגרש' מן הדין [אלא שאין כופין אותו], ומשו"ה שפיר חייב אותו במזונותיה מדין 'מעוכבת להנשא', משא"כ ב'מאס עלי' דפטור לכו"ע מלגרשה לעולם [עי' 'קיצור דיני מאס עלי' (אות א'), ואדרבה עצם 'חייב לגרש' פוסל הגט לכו"ע וכמבואר שם (אות ד')], ודאי דח"ו לחייבו במזונותיה שלא כדין, שהוא 'גזל' גמור. [ג] מלבד זה, הרי אם יגרש בכדי להפטר מזה, הגט יפסל לכו"ע מה"ת, מדין 'מעושה' שע"י לחץ ה'אונס' ד'הצלת ממונו', וזפו"ב.

ו) מה שטען דיש לכופו לגרש, כדי שיוכל לקיים מצות פר"ו, והביא ראיה מד"מ (סי' קנ"ד, אות י"ב) שהביא מתשובת מיימוניות (נשים סי' ל"ד): דארוסה שמרדה מלהנשא לו, כופין אותו להוציאה כדי שיוכל לקיים פר"ו. זהו ג"כ ליצנות מופלג מה'רבנות'. [א] דלא ידע מרמ"א מפורש (שם, סי') : דאין כופין בזמן הזה על פר"ו. [ב] דאף ההג"מ לא כתב כן רק ב'מורדת מן האירוסין' דאינה ראויה עדיין לקיום המצוה, משא"כ ב'מורדת מן הנישואין' כבנ"ד. [ג] הרי האו"ז (ה' ייבום וקידושין סי' תרנ"ג, אות ח') כתב דדברי ההג"מ הוא דוקא רק ב'כשאינה תובעת גט', משא"כ בנ"ד. [ד] שהסתיר מה שהד"מ עצמו מסיים שם מהג"מ שחזר בו מזה. [ה] כל עצם הרעיון : לכוף לגרש במ"ע בשביל קיום מצות פר"ו, הוא מופרך מדברי כל הפוסקים, עי' ספה"י (שו"ת סי' כ"ד, וע"ז), תשב"ץ (ח"א, סי' א') ריב"ש (סי' קכ"ז), רשב"ש (סי' תי"ז), מהרשד"ם (יו"ד, סי' ק"מ. ואה"ע, סי' קל"ה), מהר"ם אלשיך (סי' ח'), וכן בפולמסי ה'גט מווינא' ומ'קליווא', כולם היו בבעלים שלא קיימו עדיין פר"ו, ולא עלתה על דעתם לחייבו לגרש משום כך, וכ"כ להדיא בשבט הלוי (ח"ה סי' כ"ז, שאלה ב') ד'בזמה"ז אין עושין כפיה על פר"ו עכ"ל, [דבזה נכלל גם 'חייב גט' בדיבור בלבד הנקרא 'כפיה במילי' הפוסל, עי' ב'קיצור דיני מאס עלי' (אות ד'), וכש"כ 'חייב בכתב']. [ו] פוק חזי כמה גדולי ישראל שנשותיהן היו עקרות ולא היה להם זש"ק, [כהחזו"א, ו'רבו דלשעבר' מסאטמאר זצ"ל ועוד], ועכ"ז לא גירשו את נשותיהן. [ז] וכש"כ ובפרט בנ"ד שיש להם 'בת', דכתב רמ"א (שם) : דאם הוליד זש"ק אף אם עדיין לא קיים פר"ו 'פשיטא דאין כופין', ועי' בפת"ש (שם, סקכ"ז) שהביא מבגדי כהונה (סי' א') : דכן הדין אף אם הוליד רק 'בת אחת' וכבנ"ד ממש עי"ש. בקיצור הוא פשוט גועל נפש להתטפל ולפלפל עם דברי בורות שלו, מה שלא נמצא בהם אף דבר ישר אחד שמחזיק מעמד להלכה, וד"ב.

סוף דבר :

א. כל דברי שמואל פריד מופרכים מכה"ת כולה [מכ"ה פנים דוק ותשכח], ומהווים 'גילוי פנים בתורה שלא כהלכה' מובהק הלקוחים מדברי 'רבותיו' החדשים פוקרי ה'רבנות', ד[מלבד מה דאין לך 'בעיטה ברבו הקודם' גדולה מזה, גם] הוי דבר המופרך מ'כללי הוראה והכרעה' להתאחז על 'שיטות יחידאות' הנידחות מהלכה, דבדרך זה יכולים לעקור כה"ת כולה, וכמו שעשו רבותיו ה'ריפורמים' ושאר עוקרי הדת למיניהם, בקיצור 'לא אמר כלום' כלומר : דאף 'כלום' לא אמר..

ב. הבעל הצהיר בפירוש ע"י 'מסירת מודעא' גלויה לפני הבי"ד שאינו רוצה לגרש, ושם יוכרח לגרש ע"י לחץ אז יהיה הגט 'מעושה', [דהרי ל"ש בזה 'פשר קרוב לד"ת' שיגרש שלישי מאשתו... וממילא אינו מוכן לוותר על 'כל' זכויותיו שע"פ תורה], ומה שאחד הדיינים איים עליו שיחזור ממודעתו, הרי מלבד העיוות שבזה, גם לא מהני כלל ד'ביטול מודעא' שמאונס' אינו כלום כדנפסק להדיא בשו"ע (סי' קל"ד, ס"ז), ועי' זכר אריה (סי' כ') שכתב על מה שבי"ד כתבו בתור 'חיות דעת' שיגרש במורדת דמאס עלי, וז"ל דהוי גט מעושה... ואסור [להבעל] לשמוע למה שכתבו הבי"ד.. עכ"ל.

ג. ועכ"פ טרם שהאשה תעשה 'נסיון אמיתי לשלום', וטרם שיהיה לו 'פיגושים עם בתו', אינו רוצה לגרש מרצונו בשו"א, וכמו שהצהיר בעצמו בפירוש בפני בי"ד, [ובכדי להשתמר מן הטעות נחוץ להדגיש : דאין זאת אומרת שאם אכן תעשה מבוקשו בב' דברים הנ"ל, אז יש כאן איזה 'התחייבות' כלשהו מצידו שיגרש, דז"א. [א] דמלבד דכל מי שיש לו מח בקדקדו מבין, דליכא שום סיכוי ל'שלום' כשכל הסכמתה לזה הוא בהמטרה ד'להשגת גט'.. [ב] גם אסור 'להתחייב' כן, דזה מטיל חשש פסול ד'מעושה' כשמגרש אח"כ מכח הלחץ של ה'התחייבות', וכש"כ כש'התחרט' ממנה כמבואר בשו"ע (סי' קל"ד, ס"ד), ובנו"כ (שם)].

בכל הכבוד, 0000000 0000 000 הטוען מצד הבעל.

בס"ד, יום ה' לסדר טהרה תשפ"א לפ"ק.

שלום וברכה לכבוד הדיינים החשובים דבד"צ 0000000 0000000 של"ט"א.

הנני להבהיר בזה הנימוקים שאמרת לפניהם בישיבת ב"ד ביום ג' העל"ט, בנידון '000000000 – 000000000', מדוע שהנני מעמיד עצמי על שהאשה 'תאמר בעצמה הטענות והתביעות' שיש לה על בעלה לבסס את 'תביעתה להתגרש', וגם ארחיב פה הדברים בתוספת נופך קצת על מה שאמרת שם.

א. הנה הסכמת כל הפוסקים [ל"ד במספר כלי שום חולק] דכל טענה שיש להאשה נגד בעלה, מה שמבססת עליה את תביעתה לגט, צריכה שתאמר דוקא 'בעצמה' בב"ד ובפני בעלה, ולא ע"י אחרים [מורשה' או 'טוען'], דזה מבוסס על ה'חזקה': **ד'אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה' לומר עליו בפניו טענה מה שהיא יודעת שהוא יודע שהוא 'שקר'.**

דכ"כ: [א] הרא"ש (כלל מ"ג, סי' ה', ו"ב), [ב] תשב"ץ (ח"א, סי' א'), [ג] מהרי"ק (שורש ע"ב), [ד] ראנ"ח (ח"א, סי' ס"ג), [ה] ומהריב"ל (ח"ג, סי' ג'). וכ"כ: [ו] ב"י (סי' קנ"ד, אות ז'), [ז] ופרישה (שם, סקט"ז), [ח] ובי"ש (שם, סק"ח) [לענין טענת מורד, או חוסר גבורה]. ומקור הדברים הוא [ט] מגמרא ותוס' (יבמות ס"ה ע"ב, סוד"ה שבינו. ונדרים צ"א ע"א, ד"ה קסבר רב המנוא), ע"ש.

ב. ויותר מזה כתב [י] רמ"א (בד"מ הקצר סי' קנ"ד, סק"ח. ובארוך שם, סק"ז. ובהגהותיו לשו"ע שם), בשם [יא] התשב"ץ (שם): **ו"כ"כ [יב] ריב"ש (סי' קכ"ז), [יג] דברי ריב"ש (סי' ת"ב): דאם כבר השמיעה טענותיה שלא בפניו, אפילו חוץ לב"ד, שוב אינה נאמנת אף כשתאמר כן בב"ד ובפניו, ע"ש.**

ואף יותר מזה הביא [יד] רמ"א (שם) מן: [טו] המרדכי (קידושין, רמז תקמ"ב) [טז] ומהר"ם מר"ב (ד"ק, סי' רע"א. וד"פ, סי' תתקמ"ז), שכתבו בשם [יז] ר"ת, [יח] ותשובות מיימוניות (נשים, סי' ז'): **דבדורות הללו שהנשים הן חצופות, אינן נאמנות אף בפניו. ועי' [יט] פת"ש (שם, סקט"ו) שהביא בשם [כ] גבורת אנשים (להש"ך, סי' ח' - כ"ט): דעכ"פ בזה מיהא הכל מודים: ד'שלא בפניו' [וה"ה 'שלא בעצמה'] ודאי דאינה נאמנת, והכי קימ"ל, ע"ש.**

ג. ואף ב'דיני ממונות' כתב [כ] המכילתא (משפטים סי' שנ"א) וז"ל **מדבר שקר תרחק הרי זו אזהרה לדיין שלא יעמיד אצלו 'סניגורין' [כלומר 'טוען'], שנאמר עד האלהים יבא דבר שניהם, עכ"ל. ופירש [כא] בזית רענן [לבעל מג"א] וז"ל: שצריך הבעל דין לטעון בעצמו ולא על ידי מליץ, שישמעו [ב"ד] הטענות מפי התובע והנתבע, והטעם שהמליץ יטעון שקר, משא"כ הבעל דין עצמו אינו מעיז לטעון שקר עכ"ל. וכן פי' [כב] המרכבת המשנה (שם), ע"ש. וכן נקטו 'להלכה' [כג] הפרישה (ח"מ סי' י"ז סק"ט) [וכ"ה בסמ"ע (שם סק"ד)] וז"ל: **דיותר יכול להתברר האמת כששומע מפי הבעל דין עכ"ל. וכ"כ [כד] ערוה"ש (שם ס"ט) וז"ל, צריך הדיין לשמוע הטענות מפי הבעל דין בעצמו... עכ"ל. ועי' [כה] באה"ט (שם סק"ח), [כו], תומים (שם אורים סק"ח), [כז] ונתה"מ (שם ח"י סק"ב), דכולם מתנבאים בסגנון אחד, דרק לאחר שהבעל דין אמר טענותיהם בעצמם, מותר להאלטור [טוען] לבסס דבריהם ולחזקם, ע"ש. [וייתכן ד'מנהג גהנם' זה שהבע"ד שותק וה'טוען' מדבר בעדו, התחמק אצלינו בלא יודעין ע"י ה'טוענים' מהתדמותם לעש"ג רח"ל].****

והגם דב'דיני ממונות' מהני 'הסכמת הבעל דין' שהב"ד ישמעו הטענות מפי 'מורשה' או 'טוען', עי' סמ"ע (הנ"ל), ש"ך (סי' קכ"ד סק"א), ותומים (שם), אבל פשוט דכיון דמהני רק מתורת 'מחילה', לכן חייבין הבי"ד להודיע להבע"ד שבידו למאן בזה, וכמש"כ החזו"א (ח"מ סי' ד', אות ח') כלפי 'מתורגמן', ע"ש. גם פשוט ד'הסכמתו' לא מהני רק כשמבין שיוכל להפסיד ע"ז, דאל"כ הו"ל 'מחילה בטעות'. [משא"כ פוסקים הנ"ל (אות ב') דמיירי 'בתביעת גט' לא אישתמיט אף אחד מהם לכתוב: דאם הבעל הסכים שתאמר טענותיה עליו שלא בפניו, שפיר דמי. והטעם פשוט, דכיון דמה ש'הסכמת' הצד השני מועיל הוא מדין 'מחילה', לכן זה לא מהני רק בד"מ, ד'מחילת ממון' מהני אף על אחר שנתחרט מזה, משא"כ בדו"ד שעל תביעת גט של האשה מבעלה, לא מהני 'הסכמת הבעל' שה'טוען' יאמר טענותיה נגדו, דהרי אם התחרט מהסכמתו, ויוכרח ליתן גט על סמך ה'טענות' [שקר] שנשמעו מפי הטוען, יהיה הגט 'מעושה' גמור.

ד. וכ"כ [כח] עדות ביעקב (סי' ל"ו, דף פ"ז ע"ב, טור ב', ד"ה ואלכה) [לה"ר יעקב ב"ר אברהם די בוטון, נדפס לאחר פטירתו בשנת ת"פ, באשה שטענה על בעלה שמרד עליה, ומחמת ה'בושה' שתאמר כן בעצמה בפני הבי"ד, רצתה שהמורשה שלה יאמר זאת להבי"ד תחתיה] וז"ל: **אם צריכה... לומר טענתה 'בפני בי"ד' ו'בעלה' 'בפיה'... זו אינה צריכה לפנים, שצריכה לבא... בפני בעלה' לומר טענתה, ובלאו הכי פשיטא דאינה נאמנת. דכיון דמטעם 'דאינה מעיזה' אנו מאמינים אותה, בהכרח שצריך שתאמר היא עצמה טענתה, ולא על ידי אחר, דבלאו הכי ליכא 'העזה' כלל. והכריח כן [כט] הרלב"ח ז"ל (סי' ל"ג) מסוגיא, וגם הביא בשם [ל] הריטב"א שכתב כן בפירוש, וזה לשונו: וכיון דאמרינן שצריכה לפרש דבריה, לומר שאינו יכול]. הוא הדין בטוענת שאינו נזקק לה [כלומר שמרד עליה], שצריכה לפרש דבריה בפני בי"ד, (ומכאן). [ואין מקבלינן] ממנה טענה זו ע"י שליח או אנטלאר כי היכי דלא ליהוי כסופא, והיינו דאמר רבא: לא סגיין דלא אמרה כו'... עכ"ל. [וע"ע שו"ת [לא] ריטב"א (סי' קנ"ד)].**

הרי לנו, דכשהאשה טוענת על בעלה טענת 'מורד', [וה"ה כל שום טענה אחרת, מה שמבססת עליה את תביעתה להתגרש], חייבת לאמרה 'בעצמה' לפני הבי"ד, ובפני בעלה דוקא. ועי' [לב] מהרש"ם (ח"ט, סי' צ"ז), שדן על אשה שמיאנה מלעמוד לד"ת עם בעלה, [על תביעתו לגרשה מחמת שהיא 'פריצה']. אלא שרצתה לשלוח מורשה במקומה, ופסק: דיש לה דין 'מסרבת', ומתירין להבעל לישא אחרת עליה בשביל כך, ע"ש. וחזינן דהוי פשיטא ליה כ"כ: דאינה יכולה לשלוח מורשה במקומה, [אף כשהבעל תובע הגירושין], עד שלא מצא שום נחיצות להסביר זאת, דזה מובן מאליו.

ה. ושו"ר, שכן כתב להדיא [לג] בקנין תורה בהלכה (ח"א, סי' ל"ז, שאלה ב'): דבדו"ד שבין איש לאשתו, אף הבעל התובע אינו יכול להעמיד מורשה, ואפילו כשאשתו מסכמת לזה, [הנידון שם: בבעל שרצה לגרש אשתו בעל כרחיה מחמת קלות התנהגותה בקלות, והבעל רצה לשלוח מורשה לרון עמה במקומו, והאשה הסכימה ע"ז], וז"ל: אתפלא בכלל על כ"ת, שהסכים שיבא מורשה בענין כזה, שאינו כלל דיני ממונות, רק שהבעל יש לו טענות על אשתו שאינה חרידה ויר"ש כראוי, ולכן רוצה שהבי"ד יפסקו כי היא מוכרחת לקבל גט פיטורין... החוש יעיד: דבדברים כאלו של בינו לבינה, אין באפשרות לדון שלא בפניו, ועי' באה"ט (אה"ע סי' קנ"ד, סק"כ), בענינים דאין אשה מעיזה להכחישו, מפני שהבעל יודע שמשקרת, כל זה דוקא שאמרה כן בפניו.. ולכן לא היה ביכלתי לקבל את המורשה... דעם המורשה א"א לברר הדברים... ולכן חדלתי בזה עד כי יבא הבעל, ואולי יעלה בידינו לתווכ השלום, וכל נתיבותיה שלום, עכ"ל. וכ"כ אף כשהבעל רצה בגט כלפי חשש חדר"ג שלא לגרשה בע"כ, כש"כ כשהאשה רוצית בגט, ויש חשש מעושה מה"ת.

ו. [לאור כל הנ"ל (אותיות: א - ה), יש לתמוה הפלא ופלא על מש"כ בחושן האפור (סי' מ"ג) [בבעל שרצה לגרש אשתו מחמת חוליה, והאשה הסכימה להעמיד 'מורשה' במקומה וקיבלה קנין ע"ז, ואח"כ התחטרה מזה] וז"ל: אנן בדידן פה סופיאה יע"א, זה שנים נהגנו כן: דביום הראות לפנינו איזה ריב ומדון בין איש לאשתו... אנחנו יועצים לב' הצדדים: דיותר טוב שימנו כל אחד ואחד 'מורשה' בעדו... ואל יתראו הם בעצמם. דכמה פעמים מתעלה הצד האחד, ואינו יכול להשיב, וממילא רווחא מידי אחרינא, שאם יתראו בעלי הריב לפני בי"ד פנים בפנים, לא יבצר מההכעסות וחירופין, ולא יוכל לתווכ השלום ביניהם. אך כשהוא ע"י מורשים, יהיה נקל להשוותם, וכ"פ נסינו זה... עכ"ל.

פשוט ואצ"ל, דאין הלכה כ'אחרון יחידאה' שכותב להיפך מ'כל' פוסקים הנ"ל ראשונים וגדולי האחרונים, וכש"כ כשלא הזכיר דבריהם כלל, דהרי 'כללא' אית לן: דאין הלכה כבתרא שכותב שונה מן הקמאים מבלי להזכיר כלל דבריהם. וכש"כ דאין הלכה כמותו, כשכותב להיפך מכל הפוסקים מ'סברא' בעלמא, ודאי דאין הלכה כמותו בדבר זה.

מלבד זה, הרי גם איהו לא כתב כן רק כלפי חשש חדר"ג שלא לגרש אשתו בעל כרחיה, וגם מ'סברא' שזה מקרב 'לשלום', מחמת שבאמת השתדלו הבתי דין בימי קדם לעשות שלום, וברובם של המקרים עלתה בידם. משא"כ בגוונא דלהיפך, כמו ברובן ככולם של הנידונים שבימינו: שהאשה רוצית בגט והבעל הוא הממאן, דיש דורא ד'אשת איש' ו'ממזרות', ולדאבונינו אין הבתי דין משתדלים באמת לשלום כהיום, רק מן השפה ולחוץ, ומעולם לא יצא מהם 'פס"ד לשלום', רק תמיד מסתיים [לאחרונה] ב'פסק לגרש' וכדלקמן (אות ז'), ח"ו שישמעו טענותיה שלא בפניו, אפילו אם הבעל מסכים וכנ"ל. וקלי הדעת המתאחזים על דברי חושן האפור הנ"ל, כבר חרצו הרא"ש (סנהדרין פ"ד סי' ו') ורמ"א (חו"מ סי' כ"ה ס"ב) וש"ך (שם כלל העולה מס"ב, דין ט'): דהפוסק 'כפי רצונו' [בניגוד ל'כללי הוראה והכרעה'] הו"ל 'דיין שקר', ומהרי"ק (שורש קמ"ט, ופ"ד) כתב: דהו"ל 'מינות' והוא 'פורץ גדר' 'שוטה רשע וגס רוח' עי"ש.

ובכדי להשתמר מן הטעות נחוץ להדגיש, דאף החושן האפור מודה דאי אפשר לכופו על זה כשאינו מסכים לכך, ונמצא דאם מאיימים עליו ב'סירוב' או ב'היתר ערכאות' כשלא יסכים לכך, הגט פסול ובטל אף לדידה, וזופ"ב.

ז. ומה שטען אחד הדיינים, שכל הבתי דין כאן 'נוהגים' לשמוע טענותיה על בעלה מפי ה'טוען' שלה. הנה במחכ"ת אין זה טענה משני פנים, חדא דמכיון דזהו רק משום שרוב רובם של הבעלים אינם יודעים שיש בכוחם למאן ע"ז ע"פ הלכה, א"כ מה זו טענה, וזהו מלבד מה דבכה"ג הוי 'מחילה בטעות' ולא מהני, ובפרט דכשאין נותנים להם הברירה למאן, ל"ה בגדר 'מחילה' כלל כמש"כ החזו"א וכנ"ל (אות ג'), וגם מלבד מה דאף 'מחילה' גמורה ל"מ בזה וכנ"ל (שם). משא"כ בגוונא כשהבעל אכן ממאן וכבנ"ד, ודאי דלית דין ולית דין שיכולים להכריחו ע"ז, דזה אסור ע"פ כל השיטות.

ועוד, דחילוק גדול יש בין היום ולבין לפני עשר שנים, דעד אז לא נשמע מעולם שבי"ד ממחנינו יוצאו 'פסק לגרש' [אף לא בתורת 'ייעוץ' או 'חוות דעת'] בכתב, וממילא לא יצא שום 'מכשול' ע"י שהבי"ד שמעו טענותיה מפי ה'טוען', דאף אם אמר 'שקרים' ג"כ לא היו נותנים 'פסק לגרש' כלל. משא"כ לאחרונה שהבתי דין ממחנינו התחילו 'לשנות' להוציא 'פסקים לגרש' [בתור 'ייעוץ' או 'חוות דעת'], ונותנים אותה ביד האשה, שתוכל לדודפו בזה, [וזהו 'פירצה' נורא, ופרשת פ"ל. יוכיח, דצד האשה הפיצו ה'פסק לגרש' ברחובות העיר עם תמונת הבעל ו'אביו', וגם אסרו על אביו דריסת הרגל בכמה בתי מדרשים, ולא עוד אלא שיצא עליהם 'סירוב' מבי"ד בעלסקי על שאינו מציית לפסק ה'התאחדות' שיגרש... וזה גורם ל'מעושה' גמור לכו"ע], ודאי דלפי"ז נשתנה הענין 'להלכה': דח"ו לשמוע הטענות מפי ה'טוען'.

ח. ומה שנוף בי אחד הדיינים: דמה שאמרתי ש'הבעל אינו מסכים לכך', אינו באמת מה'בעל' עצמו רק 'ממני', תמה אני הלא בס"ה עשיתי מה שהיה להם להדיינים לעשות: להודיע להבעל שא"ח להסכים כמש"כ החזו"א כנ"ל (אות ג'). וגם מלבד זה פשוט, שהנני מחוייב להגן בנאמנות על זכותי הבע"ד ששכר אותי, וחלילה לי לבגוד בו ולמעול בתפקידי שלא להגן על זכויותיו ההלכתיים, ולהיות 'גזלן' ח"ו, וזהו הטעם מדוע שעמדתי ע"ז שהאשה חייבת ש'תאמר טענותיה בעצמה'.

ט. בקיצור, 'כו"ע מודים' [ל"ד ראשונים ואחרונים כולל ה'חושן האפור']: דאם הבעל אינו מסכים שה'טוען' שלה יאמר טענותיה נגדו אסור לעשות כן, [ודלא כמש"א אחד הדיינים שיש 'חולקים' ע"ז], וממילא א"א לי לוותר ע"ז כשו"א, דיש בזה משום 'התרת אשת איש' לעלמא שלא כדין, ופשוט דאם כופין אותו ע"ז ע"י איום ב'סירוב' או 'היתר ערכאות', הו"ל 'גט מעושה' מובהק, אף אם הבעל לא ימצא בי"ד שיסכימו לקבל הדיון באופן שהאשה עצמה תאמר טענותיה [כאילו שזהו 'פירצה'...], דלא עליו מוטל הדבר להמציא בי"ד שיסכימו לעשות כדינא, אלא על ה'אשה' שהיא ה'תובעת', ד'מאן דכאיב ליה אזיל לבי אסיא'. והנני מסיים בבקשת מוטו אם יצאתי מגדר הנימוס מכח ה'הכרח' ד'והייתם נקיים', הכו"ח בכבוד היאות והראוי.

בס"ד, יום א' לסדר 'ויאנחו בני ישראל.. ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים', ט"ו טבת תשפ"ג לפ"ק

לכבוד ידנ"פ מורה צדק לעדתו המפורסם לשם ולתהלה ה"ה הגה"צ כש"ת מוה"ר 0"0 000 0000 שליט"א

למרות כל גינוני כבוד הראוי לגדולי ישראל כמעכ"ת, אבל מה אעשה שחייב 'ערבות' רובץ על שכמי ואינני בר חורין להפטר ממנה, דמה אענה ביום הדין כשיזעקו עלי: 'מדוע היית שותק האם היה גלוי לפניך שלא היה מקבלי', וגם אמחז"ל 'במקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב', על כן למרות שהדבר קשה עלי מאוד, הנני מוכרח לשאול מכ"ת כדלהלן:

א. מהו ה'היתר' לומר לאשה שמתאוננת על בעלה בכל מיני האשמות ופשעים: ש'תלך לבית אביה' מבלי לשמוע מה שיש בפי הבעל, הלא אמחז"ל (אבות פ"א, מ"א): 'חכמים הזהרו בדבריכם', ובהיות שידוע שכהיום צ"ט אחוז מן ה'מתפרדים' אינם חוזרים ומתאחים לעולם, [שונה מבימי קדם שצ"ה אחוז חזרו לבעליהן] הרי זאת אומרת שב'אימרא' אחד דן 'דיני נפשות' מה שכל הצרות שישתלשל מגט זה כפועל יוצא: כולל ולא מוגבל: 'טמיון הילדים בגשמיות וברוחניות', 'טמיון הבעל והאשה בגשמיות וברוחניות' וכו', הכל ייזקף על חשבוננו לעת"ל.

ב. מהו ה'היתר' לומר להבעל: ש'יתן גט' לאשתו - באשר ובכן: 'ווייל מ'טאר נישט פייניגען א יודישע פרוי?', והרי א"א להכחיש דאפילו בלי לשון מ'טאר נישט' וכו'. רק אפילו רק אם רב בישראל' אומר לו: אז 'ער פייניגט א פרוי'. היינו: שהוא עושה 'עוולה' במניעת מתן גט לאשתו, וזה מתקבל אצלו כאילו שע"פ 'תורה' או 'ישראל' מוטל עליו 'לגרש אשתו', והלא זהו 'כפיה במילי' מובהק, מה שמטיל 'פסול' גמור על הגט שיתן בעקבות ה'לחץ' של דברים כאלו ממי ש'פטור לגרש מן הדין' וכמבואר ב'דיני מאיס עלי' הרצו"פ (דין ג', ובה'סיכום' שם), מה שתוצאותיה הלא הם: המכשולים הגדולים והחמורים ד'אשת איש' ו'ממזרות' רח"ל, ושיותר חמור לומר כן מן 'הבא על אשת איש' ע"ש, [ובפרט כש'אימרא' זו פותח הדלת להבריונים: מרדכי פירט, אברהם בער פרידמאן, אברהם רובין וגונדא דילהו להדוף ולדרוף את הבעל עד החרמה כמו שהם 'מאיימים' עליו על סמך 'אימרות' כאלו, מה שזה בפע"צ גורם 'לפסול הגט' כמבואר ב'דיני מאיס עלי' (דין ז').

ג. מלבד זה, הלא 'אימרא' הנ"ל: כאילו שמניעת גט על טענת 'מאיס עלי' הוי: 'פייניגען א יודישע פרוי', הוא בניגוד הגמור לדעת תוה"ק שע"פ הסכמת כל הפוסקים פה אחד: ש'מותר' לבעלה של מורדת במאיס עלי לעכב ממנה גט 'לעולם' כמו שכתבו להדיא הרבה מן הראשונים המצויינים ב'דיני מאיס עלי' הרצו"פ (דין א'), וכן פסק להדיא הח"מ (סי' ע"ז, סוף סקי"ז), וליכא שום חולק על זה, ואטו לא ידעו רבותינו הק' מ'איסור' זה: 'אז מ'טאר נישט פייניגן א יודישע פרוי', [ואם 'מעכ"ת סובר דזהו 'דיני נפשות', הלא פסק שבו"י (ח"ג סי' ק"ט) שאין מתחשבין בדבריה אפילו כש'היא מאיימת להמית עצמה' וכתב להדיא: שאם תמות עצמה 'דמה בראשה' ע"ש, וליכא שום חולק גם ע"ז, ובפרט כשגם לצד הבעל הוא 'דיני נפשות' וכדלקמן (אות ד'), ובכה"ג ודאי דשוא"ת עדיף, וכן פסק רמ"א (אה"ע סי' ע"ז ס"ג): דמניחים אותם בפירוד עד שאחד מהם יתיישב [מד"ע] ל'גירושין' או לשלום, ולא נמצא שום 'חולק' עליהם], וח"ו לחשוב שאנחנו יותר 'חכמים' או 'רחמנים' מהם, ובפרט שבידה לרפאות ההרסות ולחזור לבעלה בשלום. [הוריה או שאר בני המשפחה שפיתו אותה בתחילה לעזוב אותו מחמת דברים של מה בכך, מתחרטים ברוב פעמים מזה, אלא שעכשיו כבר יש לה מסיתים אחרים מאותם רשיעי דמתקרי 'עסקנים'].

ד. אני שואל בכאב: אטו 'צו פייניגען א יודישע מאן, איס צוברעכץ זיין שטוב, און אוועק רויבען זיין קינד שוין א פאר יאהר' דאס מעג מען יא?, [וזהו מלבד שאם יגרשנה מלחץ שיוכל לראות את בתו שגזלתו ממנו, זה גופא פוסל הגט ב'מעושה', לא פחות מן המגרש כדי שתחזיר לו 'מעוטי' שכבשה תחת ידיה, ואכמ"ל, וכי רוצה כ"ת ליקח חלק בכל זה], ובכלל מהו ההגיון בזה ד'מאי חזית דדמא דידה סומק טפי מדמא דידה', וכי אמר לה כ"ת דברי כיבושין: ד'גניבת נפשות' וגם מה ש'מצערות' בעלה ויורדת לחייו בהרסות ביתו הוא 'חטא חמור' מאוד, כמו שעשו גדולי ישראל מעולם, [עי' תורת חיים להמר"ש (ח"א, סי' ע"ט) באשה שברחה לבית אביה מבעלה שהכה אותה וגם עבר עבירות חמורות מאוד, וכתב: שמצוה גדולה לכוף את אביה שיחזירנה לבעלה], וככה הצילו אלפי בתי וילדי ישראל מטמיון גשמי ורוחני, [ואף אם אמר לה כן והיא מעקשת ע"פ יועציה, אכתי הדק"ל דמאי חזית..] הכי 'תורה חדשה ירדה לעולם'?

ה. הלא ידוע מגדולי הדורות ש'דמעות האשה' בכה"ג, הם בגדר 'שׁוחד' כיון שהם בניגוד לדעת תוה"ק, וכמ"ש"כ מרן החת"ס (אה"ע ח"ב סי' ס"ב) תוכחה מגולה למורה שריחם על אשה בת שועים שנפלה בפח עם בעל 'חולה מטורף ומסוכן', על אף שהיה לה אמתלא מבוררת: ש'קידשה ברמאות' בהסתירו ממנה שסובל מ'שגעון מסוכן' שני חדשים בכל שנה ושנה, למרות דגם איהו מודה להלכה בכה"ג ש'מותר לכופו לגרש' וכמ"ש"כ (ח"א סי' קט"ז), ועכ"ז כתב לאותו מורה: דמקודם חייבין לעשות כל צטדקאות האפשרים להחזירה לבעלה, וא"כ כש"כ וק"ו בנ"ד שאין המודבר 'לא מיניה ולא מקצתיה' דאף 'חייב גט' ליכא וכנ"ל (אותיות ב' וג'), הרי עלינו להאמין שאין 'רחמים' גדולים ואמיתיים יותר מרחמי תוה"ק [וגם החוש מעיד על זה בהמשך הזמן].

ו. אין שום 'הגיון' בדבר ש'רצונה' יגביר על 'רצונו', בעוד ש'רצונו' בשלום מתאים עם 'יושר' ו'צדק' ועם 'דעת תורה', ולעומת זה 'רצונה להירוס' הוא בניגוד הגמור לכל זה, א"כ מדוע ניזל בתר איפכא?, [ובפרט כשידוע: דרובם של המתגרשות מתחרטים אח"כ מאוד, [אפילו אותן המעטים שנישאו לבעלים שטובים יותר מן הראשון..] כשרואין אח"כ כמה צרות צרורות שעובר עליהם במשך הימים ע"ז, כולל ולא מוגבל: 'סבל הגדול של הילדים ע"ז' בין בגשמיות' ובין ב'רוחניות', [כמה מהם איבדו את עצמם לדעת רח"ל], כל 'שמחה משפחת' נהפך ל'דאגה' ול'צער' גדול וכידוע, ויש ע"ז 'הודאות' מפורשות מהרבה מגורשות, ואכמ"ל].

ז. אני מבקש ומתחנן מאוד ממעכ"ת, שיתבונן היטב בדברינו הנ"ל הנאמרים באמת ובצדק ללא שום 'חשבונות' כלל, והלא אפילו אם היה רק 'ספק' אולי הצדק אתי, היה צריך לברוח מזה כבורח מן האש, וכש"כ וק"ו שדברינו מבוססים על מקורות חזקים ואיתנים בדברי רבותינו הפוסקים, מה יענה ליום הדין וביום התוכחה כשישאלו ויתבעו ממנו כל זה?

ח. הרינו להודיע למעכ"ת, שאין לי שום 'קירוב הדעת' עם הבעל ולא עם משפחתו, וגם לא קיבלתי מעולם שום 'טובת הנאה' מהם, וזה כמה שנים שלא דברתי עמהם אף מלה אחת, וגם אינם יודעים ממכתב זה כלל.

והנני מסיים מכתבי בבקשת מטי ממעכ"ת, ובצירוף תפילה שה' הטוב ינחניו במעגלי צדק למען שמו' אכ"ר.

כ"ד הכו"ח המכבדו ומוקריו כערכו הרם הרוצה בעילום שמו, וכבר אמרו 'קבל את האמת ממי שאומר'.